

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ΛΙΩΣΗΣ (1900-1996)

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΡΩΗΝ ΣΙΣΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ (1958-1972)

Σε ηλικία 96 ετών απεβίωσε στις 18-11-1996 στον Πειραιά ο Σεβ. Μητροπολίτης πρώην Σισανίου και Σιατίστης Κυρός Πολύκαρπος, ο οποίος και τάφηκε εκεί στις 20-11-1996.

Η είδηση του θανάτου του Κυρού Πολύκαρπου συγκίνησε βαθιά το χριστεπώνυμο πλήρωμα της Ιεράς Μητροπόλεως Σισανίου και Σιατίστης, γιατί ο Κυρός Πολύκαρπος ήταν πάντοτε παρών στις καρδιές των κατοίκων, ήταν πάντοτε ένας μεγάλος ιεράρχης και ποιμενάρχης επί 14 χρόνια (1958-1972), κατά τα οποία εποίμανε την Ιερά Μητρόπολη Σισανίου και Σιατίστης.

Ο Πρώην Σισανίου και Σιατίστης Κυρός Πολύκαρπος, κατά κόσμον Παναγιώτης Νικ. Λιώσης, γεννήθηκε στον Πειραιά, στην ενορία της Αγίας Σοφίας, στις 8 Σεπτεμβρίου 1900, ημέρα της εορτής των γενεθλίων της Θεοτόκου, γι' αυτό και ονομάστηκε Παναγιώτης.

Οι γονείς του Νικόλαος και Φλωρεντία υπήρξαν θεοσεβείς και ενάρετοι, από τους οποίους ο αοίδιμος ιεράρχης πήρε από παιδί χριστιανική και ενάρετη ανατροφή.

Το 1920 περάτωσε τις γυμνασιακές τους σπουδές στο Β' Γυμνάσιο του Πειραιά. Το ίδιο έτος ενεγράφη στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το έτος 1924 ασπάστηκε το μοναχικό βίο και εκάρη μοναχός στην Ιερά Μονή Φανερωμένης Σαλαμίνας. Το έτος αυτό χειροτονήθηκε διάκονος, εντολή του αιμνήστου Αρχιεπισκόπου Αθηνών Κυρού Χρυσοστόμου.

Ενώ ήταν διάκονος στον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου Κερατσινίου, συνέλαβε την ιδέα της ιδρύσεως Ορφανοτροφείου. Σ' αυτό βοήθησε πολύ από το ενοριακό ταμείο του Ιερού Ναού, στον οποίο διακονούσε. Αρχικά προχώρησε στην ίδρυση του Ορφανοτροφείου Αρρένων "Άγιος Γεώργιος" και έπειτα από λίγα χρόνια, το έτος 1935, ίδρυσε το Ορφανοτροφείο Θηλέων "Ο Ιερός Πολύκαρπος". Και τα δύο Ορφανοτροφεία λειτουργούν και σήμερα με υποδειγματικό τρόπο και λαμπρύνουν ως καλλιμάραμα οικοδομήματα την πόλη του Πειραιά και του Κερατσινίου.

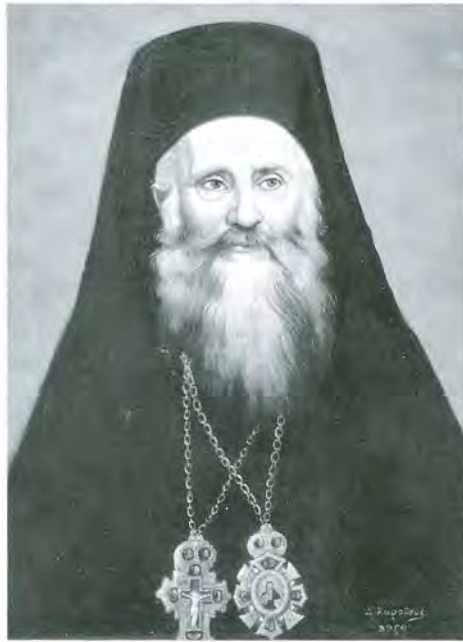
Το Μάρτιο του 1929 περάτωσε τις πανεπιστημιακές του σπουδές και χειροτονήθηκε πρεσβύτερος και αρχιμανδρίτης. Κατόπιν διορίστηκε εφημερεύων ιεροκήρυκας του Ιερού Ναού της Υπαπαντής του Σωτήρος στον Πειραιά, στην

ανοικοδόμηση του οποίου υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους συντελεστές.

Το 1935 χειροτονήθηκε επίσκοπος με τον τίτλο Διαυλείας.

Κατά το έτος αυτό η Ακαδημία Αθηνών πληροφορήθηκε τη δράση του και σε πανηγυρική συνεδρίαση τον βράβευσε με το Μαυρογένειο βραβείο αρετής και φιλαλληλίας, με το χρηματικό ποσό των 135 χρυσών λιρών Αγγλίας.

Το έτος 1953 έλαβε τον τίτλο του επισκόπου Σταυρουπόλεως και στις 22 Σεπτεμβρίου του έτους 1958 εξελέγη παμψηφεί υπό της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος Μητροπολίτης της Ιεράς Μητροπόλεως Σισανίου και Σιατίστης.

Ο Μητροπολίτης πρ. Σισανίου και
Σιατίστης Πολύκαρπος.

Την Ιερά αυτή Μητρόπολη ποίμανε θεοφιλώς επί 14 συναπτά έτη, από 22 Σεπτεμβρίου 1958 (στις 16 Νοεμβρίου 1958 έγινε με κάθε επισημότητα η ενθρόνισή του στη Σιάτιστα) ως τις 31 Δεκεμβρίου 1972, οπότε απομακρύνθηκε από τη Μητρόπολη λόγω ορίου ηλικίας βάσει του Νόμου περί ορίου ηλικίας αρχιερέων (Ν.Δ. 126/1969, άρθρο 29, παράγρ. 2).

Κατά το χρονικό αυτό διάστημα της ποιμαντορίας του επέδειξε γόνιμη αγιαστική, κηρυκτική, φιλανθρωπική και κοινωνική δράση. Ίδρυσε στο Μικρόκα-

στρο Ορφανοτροφείο και Γηροκομείο, στη Σιάτιστα Οικοτροφείο Θηλέων και στον Πεντάλοφο Βοΐου Οικοτροφείο Αρρένων και Θηλέων.

Ίδρυσε σύλλογο αλληλοβοήθειας κληρικών της Ιεράς Μητροπόλεως Σισανίου και Σιατίστης, για να παρέχεται οικονομική ενίσχυση σε κληρικούς, στις δύσκολες περιστάσεις των οικογενειών των.

Με την αξιόλογη δραστηριότητά του συνετέλεσε στην πρόοδο των ιδρυμάτων, στα οποία ήταν πρόεδρος, στο Οικοτροφείο Αρρένων Σιάτιστας, στο Τσίπειο, Τεχνική Σχολή σήμερα ΤΕΕ, στη Μανούσειο Δημόσια Βιβλιοθήκη Σιάτιστας, στο Οικοτροφείο Αρρένων Τσοτιλίου, στο Πρεβαντόρειο Μικροκάστρου και στα κληροδοτήματα Τραμπάντζειο, Κουκουλίδειο και Τσιστοπούλειο.

Στο Τσοτίλι ίδρυσε και άρχισε την ανοικοδόμηση του επισκοπείου, την οποία ανέθεσε στον εκλεγέντα και διορισθέντα με διάταγμα πρωτοσύγκελλο αείμνηστο αρχ. Χρυσόστομο Ζαφειρόπουλο, ο οποίος με τη διορατικότητα που τον διέκρινε, ολοκλήρωσε την ανοικοδόμηση.

Ο αοίδιμος σεβασμιότατος Κυρός Πολύκαρπος ήταν πράος, μειλίχιος, ταπεινός, αφιλοχρήματος και στο άκρον ελεήμων, φιλόανθρωπος, ήταν άξιος λειτουργός του Υψίστου.

Το έτος 1976 εκπληρώνοντας πόθο διάπυρο και μεγάλη του επιθυμία όπως φανεί αρωγός στους νέους και οικονομικά αδύνατους αλλά εραστής των καλών γνώσεων και επιθυμώντας να καταλάβουν θέση μεταξύ των επιστημόνων, προέβη στην ίδρυση, με έδρα την πόλη της Σιάτιστας, κληροδοτήματος που φέρει την επωνυμία Κληροδοτήμα Αγάπης.

Το Κληροδοτήμα Αγάπης, ως Νομικό Πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, διέπεται από τις διατάξεις του Α.Ν. 2039/1939. Η σημερινή περιουσία του ιδρύματος αποτελείται από πέντε ακίνητα, τα οποία βρίσκονται στην πόλη της Κοζάνης.

Σύμφωνα με τον οργανισμό λειτουργίας του ιδρύματος, σκοπός αυτού είναι η χορήγηση χρηματικής βοήθειας (υποτροφίας και ηθικής συμπαράστασης) σε ευσεβείς νέους και νέες κατά προτίμηση δε ορφανούς, απόρους και πολυτέκνους φοιτητές της Θεολογικής, Ιατρικής, Φιλοσοφικής, Νομικής και Σχολής Χημείας των πανεπιστημίων της Ελλάδας, καταγόμενους από την περιφέρεια της Ιεράς Μητροπόλεως Σισανίου και Σιατίστης και από την περιοχή Πειραιώς-Κερατσινίου, η οποία περιλαμβάνει τις ενορίες των Ιερών Ναών Αγίου Γεωργίου Κερατσινίου, της Υπαπαντής του Σωτήρος Πειραιώς, του Αγίου Αντωνίου Αμφιάλης, του Αγίου Δημητρίου Πειραιώς και της Αγίας Σοφίας Πειραιώς.

Το έτος 1977, η Εφορεία της Μανουσειού Δημόσιας Βιβλιοθήκης Σιάτιστας, με την υπ' αριθ. 9/18-5-1977 πράξη της, ανακήρυξε το σεβ. Μητροπολίτη πρώην Σισανίου και Σιατίστης Κυρό Πολύκαρπο δωρητή της Βιβλιοθή-

κης, για τη δωρεά σπάνιων και αξιόλογων βιβλίων από την προσωπική του βιβλιοθήκη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο ευπρεπισμός της Αγίας Τράπεζας του Μητροπολιτικού Ναού του Αγίου Δημητρίου Σιάτιστας με μάρμαρο αρίστης ποιότητας, έγινε από το σεβ. Μητροπολίτη πρώην Σισανίου και Σιατίστης Κυρό Πολύκαρπο με δαπάνες του, στη μνήμη των γονέων του Νικολάου και Φλωρεντίας.

Το έτος 1981 ίδρυσε ταμείο με προσωπικό του κεφάλαιο εκ δραχμών 200.000, από τους τόκους του οποίου βραβεύονται οι αριστούχοι μαθητές στην τελευταία τάξη των δημοτικών σχολείων, των γυμνασίων και λυκείων της Περιφέρειας της Ιεράς Μητροπόλεως Σισανίου και Σιατίστης και της Τσιπείου Τεχνικής Σχολής, σήμερα ΤΕΕ Σιάτιστας. Το βραβείο αυτό το ονόμασε “Βραβείο Αρετής και Προόδου”.

Ένα τέτοιο βραβείο-κληροδότημα “Άγιος Γεώργιος” και “Άγιος Πολύκαρπος”, ίδρυσε ο αοίδιμος Κυρός Πολύκαρπος και στην Περιφέρεια Πειραιά, όπου άρχισε να λειτουργεί από το Σεπτέμβριο του 1994 και περιλαμβάνει τις ενορίες Αγίου Αντωνίου, Παναγίας των Βλαχερνών, Αγίου Γεωργίου, Αγίου Παντελεήμονος, Υπαπαντής και Αγίας Σοφίας.

Το 1986 η Ιερά Μητρόπολη Πειραιά τίμησε στο πνευματικό κέντρο της Αγίας Τριάδας σε σεμνή τελετή τον άγιο Ιεράρχη, ανακηρύσσοντάς τον Μεγάλο Ευεργέτη της Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς, για την προσφορά ενός αγροκτήματος 17 στρεμμάτων, για να παραθερίζουν οι νέοι της περιοχής.

Τον Ιανουάριο του 1994 η “Εταιρεία μελέτης προβλημάτων Κερατσινίου”, του προσέφερε σε ειδική τελετή τιμητική διάκριση “ως ελάχιστο δείγμα αναγνώρισης και προσφοράς του στον τομέα της πνευματικής καθοδήγησης και της κοινωνικής φροντίδας προς τους κατοίκους της πόλεως Κερατσινίου”.

Από το 1928 μέχρι το 1934 εξέδιδε θρησκευτικό περιοδικό με τον τίτλο “Ο Ιερός Πολύκαρπος”. Το συγγραφικό του έργο είναι το παρακάτω:

Έγραψε διάφορα άρθρα κοινωνικού και θρησκευτικού περιεχομένου, καθώς και θεολογικού, ως τακτικός συνεργάτης του εκλεκτού περιοδικού Αθηνών “Οι τρεις Ιεράρχαι” και του περιοδικού “Βήμα των Τυφλών”. Στη Σιάτιστα εξέδιδε τα μηνιαία περιοδικά “Το θέλημα του Κυρίου”, και “Τα Νιάτα”, που απευθύνονταν προς τους χριστιανούς της επαρχίας του και τους μαθητές των γυμνασίων και λυκείων.

Επίσης εξέδωσε τα παρακάτω βιβλία και μελετήματα:

- 1) “Μετάνοια - Εξομολόγησις - Θ. Ευχαριστία”, 1932.
- 2) “Κανών Παρακλητικός εις την Υπεραγίαν Θεοτόκον φαλείς κατά την περίοδο του πολέμου του 1940”.
- 3) “Κυριακοδρόμιον. Ομιλίας εις τα Ευαγγέλια των Κυριακών του Τριωδίου”, 1948.

- 4) “Ποιμαντορική Εγκύκλιος (της ενθρονήσεως του ως Μητροπολίτου Σισανίου και Σιατίστης)”, 1958.
- 5) “Ευχαί και Λόγοι περιστασιακοί”, 1962.
- 6) “Αρχιερατικόν καθήκον”, 1963.
- 7) “Ποιμαντορικά γράμματα”, 1964.
- 8) “Ομιλίες εις τα Ευαγγέλια των Κυριακῶν του ὅλου ενιαυτοῦ. Ρήματα Αγάπης”, 1964.
- 9) “Προσευχόμενοι μη βατολογείτε”, 1968.
- 10) “Το ράσον ως περιβολή του Κληρικού”, 1968.
- 11) “Η Ιερά Μητρόπολις Σισανίου και Σιατίστης Δρώσα”, 1969.
- 12) “Η Εκκλησία του Χριστού Θεοσύστατον Ίδρυμα”, 1969.
- 13) “Ανοικτόν υπόμνημα προς πάντα αρμόδιον”, 1969.
- 14) “Η Ιερά Μητρόπολις Σισανίου και Σιατίστης”, 1969.
- 15) “Αι Ηρωίδες της Χριστιανικής αγάπης”, 1970.
- 16) “Ο Ηθικός Νόμος, το σωσίβιον της απεγνωσμένης ανθρωπότητος”, 1979.

17) “Ακολουθία του Αγ. Πολυκάρπου Επισκόπου Σμύρνης”, 1984.

Λίαν εμπνευσμένο είναι το άρθρο του “Η Μητρόπολις Σισανίου και Σιατίστης”, που είναι δημοσιευμένο στο Λεύκωμα “Σιατιστέων Μνήμη” του Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, στις σελίδες Α45-Α55.

Με διαθήκη του, άφησε στη Μανούσειο Δημόσια Βιβλιοθήκη Σιάτιστας την προσωπική του βιβλιοθήκη, η οποία αποτελείται από 270 βιβλία θεολογικού, φιλολογικού και ιστορικού περιεχομένου. Τα βιβλία παραδόθηκαν στις 25 Φεβρουαρίου 1998 στο δ/ντή της Βιβλιοθήκης κ. Δημήτριο Μπλιάγκο από τους πρωτοπρεσβύτερο Αλέξανδρο Θεοδωρόπουλο εφημέριο του Ιερού Μητροπολιτικού Ναού του Αγίου Δημητρίου Σιάτιστας και διαχειριστή του ιδρύματος “ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ” και τον κ. Γεώργιο Μ. Μπόντα, τέως δ/ντή της Μανουσειού Δημόσιας Βιβλιοθήκης Σιάτιστας-λαογράφο.

Η Μητρόπολη Σισανίου και Σιατίστης θα τον θυμάται με αισθήματα βαθιάς ευγνωμοσύνης, γιατί τη ζωογόνησε με το θαυμάσιο πολύπτυχο έργο του και συνέδεσε το τιμημένο όνομά του με έργα, τα οποία θα αποτελούν υπόδειγμα προσφοράς εκκλησιαστικού ηγέτη.

Ιεράρχες όπως ο σεβ. Μητροπολίτης πρώην Σισανίου και Σιατίστης Κυρός Πολύκαρπος δικαιώνουν την αποστολή της Εκκλησίας μας και αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μ. ΜΠΟΝΤΑΣ